

Posudek školitelky na bakalářskou práci **Dana Maršálka *Čtení a pozorování Případu pro začínajícího kata***

Dan Maršálek ke své práci zvolil na první pohled relativně jednoduchý či jasně vymezený úkol – interpretaci snímku Pavla Juráčka *Případ pro začínajícího kata*. Již při čtení prvních vět se však ukazuje, že pravda je opakem – Maršálek k filmu přistupuje ze složité teoretické perspektivy, sleduje jeho (sub)žánrové vymezení, pozici v rámci české nové vlny, jakož i v rámci filmového modernismu. Klíčové pro práci pak je definování filmové alegorie v její obecnosti a ukázání její specifičnosti ve sledovaném případě. Alegorii zde definuje jako tu, kterou „konstituuje výzva k interpretaci a přítomnost ne-explicitní významové roviny za příběhovou strukturou“, jinými slovy jako tu, jež tím, co říká, říká něco jiného a odpovídá tak fundamentálnímu aspektu filmového modernismu, jímž je významová neurčitost. Maršálek sleduje film zejména z naratologické perspektivy, aby mohl v rámci příběhu (a fikčního světa) identifikovat uzlové body, které se otevírají do dalších rovin a vypovídají o jiných významech, odkazují na jiné umělecké druhy a jiné kulturní obsahy nebo se vztahují k politicko-společenské situaci dané doby. Takto chápaná alegorie vedla Maršálka k obohacení teoretického základu tak, aby představil základní kontexty, ze kterých se uzlové body mohou napájet – tedy rámce intertextuální a intermediální, ale i různé stupně vztahů mezi texty, tak jak je definoval Gérard Genette. Uzly tak získávají pevnější ukotvení, stejně jako teoretický rámec samotný, dovolují zpracovat recepci filmu a podněcují další „čtení“ a „pozorování“ snímku.

Vybudování teoretického rámce je bezpochyby na práci cenné – a nejen z toho hlediska, že se jedná o zdařilý intelektuální výkon. Na půdě filmové vědy je přínosné i to, že autor zde načrtává možné vztahy mezi literaturou a filmem, mezi literární a filmovou teorií, což je v případě adaptace velice vhodné. Pro obě disciplíny je pak nosné i rozpracování teorií alegorie, na které lze navázat nejen ve výzkumu alegorického filmu. Protínání dvou základních os (tedy mezi-textové a alegorické) s nástroji naratologie je v práci obohaceno o mnohé teoretické koncepty a pojmy, jež rozšiřují multiperspektivnost výkladu různými směry, aniž by se popíraly. Práce Dana Maršálka je tak velmi složitým a komplexním systémem, jenž obepíná obdobně náročný film. Byť bylo o filmu již mnohé řečeno, přesto je objevnou analýzou a poutavým čtením, jež čtenáře/diváka nutí sestupovat do fikčního

světa stále hlouběji, vést dialog s autorem (textu i filmu), nakonec i se sebou samým. Ve výsledku tak nestojíme pouze před snahou ukázat to, že tento snímek vede k mnoha individuálním interpretacím, ale i před sofistikovaným metatextem, jenž vypovídá mnohé i o nás samotných jako „interpetátorech“. Celkové mnohohlasí a otevřená neurčitost tak není pouze teoretický koncept, ale i praktické gesto, které je namířeno i na nás jako na čtenáře.

Závěrem je třeba říci, že student rozhodně splnil požadavky kladené na bakalářskou práci. Dokázal schopnost práce s (četnou) teoretickou literaturou, a to jak na rovině parafráze, syntézy, tak na úrovni aplikační, předvedl interpretační um, logické a systematické myšlení a detailní a citlivé zacházení s filmovým materiálem, jakož i jazykovou a stylistickou vytříbenost. Jako školitelka jsem měla vhléd do nejrůznějších fází práce, sledovala Maršálkův boj s mnoha teoretickými koncepty, snahu v práci obsáhnout vše a vyřešit několik problémů vhodných pro práce disertační. Oceňuji velice, v jaké podobě nyní text předkládá. Podstatná pro mě je Maršálkova schopnost naslouchat, vést dialog a promýšlet jednotlivé verze, nenechat se odradit a pilně a svědomitě pracovat dále, stejně jako výsledná skromnost a pokora. Víím, že závěrečné fáze byly velmi bolestné – a omlouvám se za to – , přesto myslím, že výslednému textu prospěly. Práci velmi ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze, Michli dne 11.8.2020

doc. PhDr. Kateřina Svatoňová, Ph.D.